

הדף היומי

עלון יומי ללומדי הדף היומי יו"ל ע"י "מדרשית הדף היומי פ"ח"

מסכת בבא בתרא - דף נט

!!! מקום זה מיועד להנצחה !!!

עיונים על הדף

היז עז טפח יש לו חזקה!!!

מעשה בראובן שביקש לרכוש משמעות את דירתו, שמעון לא הסכים, אין זה הזמן עתה, אין זה המקום עתה, וכל שלל הסיבות שיש שלא למכור את הדירה. התחנן ראוּבן, מדוע לא? אשלים לך מחיר הוגן והולם, מסכים אני לשלם אף ערך גבוה עבור הדירה, שהיא יכולה להועיל לי לכך וכך, ושמעון עומד בסירובו. הסביר ראוּבן לשמעון, שהקומה הנמוכה שנמצאת הדירה, יכולה להביא לו תועלת, לאירוח אמו שאינה צעירה לימים, קירבה למקום לימודי הילדים, ועוד המון סיבות כאלו ואחרות, הכל למען ששמעון יסכים למכור את הדירה. ושמעון, אינו מסכים.

אמר ראוּבן לשמעון, תראה, חשקה נפשי בדירה הזאת - מאוד!!!, הכל אני מוכן לעשות עבור הדירה הזאת, תגיד לי משהו, ואני אעשה עבורך, מה שתבקש, אני כל כך משתוקק לדור בדירה הזאת.

שמעון, שראה שנפשו ידירו כלתה לקירות האבן שבהם הוא דר, רצה לשלוחו מעל פניו בהסבר שאינו משתמע לשני צדדים, אמר לו, אף אם תתן לי \$20,000 עבור, זיז קטן להניח בסלוננו, איזה מסמרון קטן לדפוק בקיר, אף לזה אני לא יסכים.

ראובן - - החליט את אשר החליט, אמר לשמעון, שמע ידי, יש לי עבורך הצעה שלא תוכל לסרב לה, תן לי לדפוק זיז קטן בסלונך העדין, כמו שאמרת מסמר לתלות איזו תמונה לא גדולה, ואני מוכן לשלם לך על ההנאה לתלות את התמונה שאני יביא, \$50,000, ויהיה תנאי שרק אני מחליף את התמונה שעל המסמר.

נו, לכזו טעות אף שמעון לא ציפה, בכל מהווי חלומותיו הוורודים ביותר, \$50,000 ממורת מסמר, זהו! סגרו עסקה, חוזה, עדים, ההעברה בנקאית למוטב וכל שאר ירקות, והנה לראובן יש זכות לתלות בסלוננו של שמעון, תמונה. ביום ראשון הגיע ראוּבן, עם תמונת נוף מ-ד-ה-י-מ-ה, אי שבמרכזו עצי דקל עמוסי תמרים, מפל מתיז מים, שפת ים עמוסה בשלווה שקטה.

ואוהו - - - עוצמה של תמונה הבאת לביתי, אמר שמעון. כן! אמר ראוּבן, אבל אתה זוכר, רק לי יש זכות להחליף את התמונה.

עוברים שבועיים, וכל הנכנס לסלוננו של שמעון, עומד ומשתומם ליופי התמונה, בודקים האם המים הזורמים במפל באמת צבע שמן הם, או אולי הם באמת רטובים...

לאחר חודש, בא ראוּבן עם שקית, וביקש להחליף את התמונה בשקית, ו... רק אני יכול לקבוע מה יהיה תלוי על המסמר. נו... שיהיה אומר שמעון.

לאחר יום יומיים, השקית... ריחה לא בדיקה... קצת ריח שאינו טוב... לא בטוח שחומר לומר דברים שבקדושה בסלוננו של שמעון. שמעון מתקשר לראובן, מה זאת עשית? אמר ראוּבן, מה אתה רוצה, קיבלת \$50,000 ואני יחליט מה אני תולה על אותו מסמר, כרגע שיש שם חתיכת בשר, נכון אתה לא יכול להעבירה למקרר, כי אני מחליט מתי ומה יהיה תלוי על המסמר!!! על אותו זיז ששילמתי עליו \$50,000!!!

המשגיח בישיבת "קול תורה" הגאון רבי גדליה אייזמן, לפני כשלושים שנה, עמד בישיבה בעת שיחת מוסר בר"ח חשון, תחילת "זמן חורף", ואמר - תבע, אתם זוכרים???

לפני 3 שבועות היה יום הכיפורים!!!

קיבלנו קבלות, החלטנו החלטות -

היה סוכות שמחת תורה, בין הזמנים, זהו!

עכשיו הגיע הזמן לשלם את הקבלות שהתחייבנו עליהם.

עכשיו הזמן לצאת ולבצע את ההחלטות שהתקבלו כבר!!!

היצר הרע, מנסה לכבוש את כל האדם, אבל לא יצליח אם יאמר לאדם, לך עבוד עבודה זרה, לא יצליח אם יאמר לו לך חלל שבתך, זה לא ילך.

מה עושה, גורם לדמיון ענק, שבעבירה קטנה מסויימת, ניתן להרוויח המון, \$50,000 ואולי פחות קונה אצל האדם שביתה של זיז, פחות מטפח יש לו חזקה, זה עבירה קטנה, ובסך הכל יש הוראת היתר, ומה שאסרו זה דווקא באופן פלוני, והרי המצב הוא אלמוני.

היז פחות מטפח - יש לו חזקה!!!

קנה זיז לתלות עליו משהו קטן בסלון, בתחילה זה תמונת נוף לראות איך האדם מסתגל, בסך הכל יש מישהו אחר, שמנהל לו את האופי של אותה תפיסה ואחידה קטנה, בסך הכל מידי פעם הוא יחליף את מה שתלוי על הזיז.

אז - - -

זה מתחיל לעלות ריח רע!!!

מאותו נקודה קטנה, כבר יש לו שליטה בכל הבית, עתה כבר לא בטוח ששמעון רוצה ל"כ לגור בביתו, במצב העכשווי כבר ראוּבן לא יתחנן לקנות את הבית בכל מחיר שבעולם, אף במחיר מבצע יסכים שמעון למכור את ביתו.

נכון, עברנו את הימים הקדושים, התחזקנו קיבלנו על עצמנו דברים טובים. באו ניישם אותם בחיי היום יום, לא ניתן אחידה של זיז אפילו פחות מטפח, ליצר הרע, האומר לו היום עשה כך ולמחר עשה כך עד שאומר לו לך עבוד עבודה זרה.

סיכום הדף

נושא היום: חזקת שימוש במרוב, חלון וסולם. חלון וכו' לחצר השותפים

אין טענת חזקת תשמישין על מרוב (צינור לאורך כל הגג) שעשויה באופן קבוע, יש חזקת שימוש. ואף **אולם** יש למקומו חזקה, **לדעת רב יהודה בשם שמואל**, יכול בעל החצר לסלק את המרוב מצד אחד, אולם לא לגמרי כיוון שיש למקומו חזקה, יכול להעבירו לצד אחר. **לרבי חנינא**, יכול בעל החצר לקצר, אולם אינו יכול לעוקרו. **לרב ירמיה בר אבא**, יכול בעל החצר לבנות תחת המרוב, אולם אינו עוקרו ממקומו.

מחזילה (צינור לאורך כל הגג) שעשויה באופן קבוע, יש חזקת שימוש. ואף למקומו, היינו **לשמואל**, לא יכול לסלקו לצד אחר. **לרבי חנינא**, לא יכול לקצרו. **לרב ירמיה, מדובר** במחזילה של אבן שאינו מסכים שיבנה תחתיו כדי שלא יפגע במחזילה.

סולם המצרי, ביארו בבית מדרשו של רבי ינאי, שאין לו 4 מדרגות, אין לו חזקה, לצורי יש חזקה. **לחלון מצרי, לרבנן**, שאין ראשו של אדם יכול להיכנס, **לרבי יהודה**, תלוי אם אין מסגרת עץ מסביבו, אין חזקה. לצורי יש חזקה. (וביארנו מהו חלון כדי לבאר שיש בכך מחלוקת רבנן ור"י)

לדעת רב יהודה בשם שמואל, כשם שיש חזקה לבעל הצינור שמימיו נשפכים לחצר, יש לבעל החצר זכות במים, ולא יכול בעל הצינור לסגור את מימיו. **וכך סבר רבי אושעיא וסבו רבי ביסא**, אולם רבי חמא סבר שאין זכות לבעל החצר לעכב. **על רבי אושעיא, רבי חמא ורבי ביסא** דרש רמי בר חמא "והחוט המשולש לא במהרה ינתק".

חלון צורי שפתחו לחצר חברו, לדעת רבי זירא פחות מגובה של ד' אמות יש חזקה, ויכול למחות בעל החצר לפני יצירת החזקה. **אבל** למעלה מד' אמות שאין חלון זה מזיק, אין לו חזקה, וממילא אין בו מחאה (לפי דעת הרשב"ם). **לדעת רבי אילעא**, אף למעלה מד' אמות יכול למחות. **ורוצה הנמ' לתלות** שנחלקו האם כופין על מדת סדום, **רבי זירא סבר** שכופין על מדת סדום ולכן חלון מעל ד' אמות שאינו מזיק אינו יכול למחות. **ולדעת רבי אילעא** לא כופין על מדת סדום ולכן יכול למחות. **מבאר הנמ'**, שלכו"ע כופין על מדת סדום, **וסבר רבי אילעא** שיכול לטעון שיש לו נזק אף בחלון מעל ד' אמות, שהרי יכול להביא שרפרף ולהתבונן במעשיו. **אדם בא לרב אמי** לדון בחלון מעל ד' אמות, **ושלח אותו לרבי אבא בר ממל**, ופסק לו כדעת רבי אילעא שיכול למחות.

אמר שמואל חלון העשוי להכניס אור, אפילו בשיעור קטן יש לו חזקה. **היזי** (בעין יו"ו) יש לו חזקה כל זמן שנמצא בשיעור טפח ומעלה בעומק החצר, **ויכול** למחות. **פחות מטפח** אין לו חזקה ואין יכול למחות.

אמר רבי אסי בשם רבי מני או רבי יעקב בשם רבי מני, אם החזיק בטפח החזיק בארבעה, **מבאר אביי**, אם היז בתוך החצר טפח ואורכו ארבעה, החזיק אף ברוחב ארבעה, כיון שאם הניח לו מקום אורך של ארבעה, הניח לו אף מקום הרוחב.

הדין האמור במשנה שפחות מטפח אינו יכול למחות, אמר ר"ה, זה נאמר בבעל הגג שאינו מוחה בבעל החצר, כיון שלא מזיקו, **אולם** בעל החצר יכול למחות בבעל הגג. **ורב יהודה אמר** שאפילו בעל החצר לא יכול למחות בבעל הגג, כאשר אין טפח. **ורוצה לתלות** שחלקו בדיו היזק ראה, **ר"ה סבר** שמוגדר לנזק ולכן בעל החצר יכול למחות בבעל הגג, **אולם רב יהודה סבר** שאינו מוגדר לנזק. **דוחה הנמ'**, שכו"ע סברו שהיזק ראה מוגדר לנזק, **אולם סבר רבי יהודה** שיעוד היזי לתלות עליו דברים ואומר בעל הגג, אחזיר פני ולא אתבונן לחצרך כאשר אשתמש בזיז. **ור"ה סבר** שלפעמים תצטרך להתכופף וכד' ותתבונן לתוך חצרי. **לא יפתח אדם לחלון** לחצר שהוא שותף בה מחמת היזק ראה. **רכש** בית בחצר הסמוכה לחצרו שהיא חצר של שותפים, **לא יפתח** עוד פתח לחצרו, כיון שמרבה את הולכי הדרך בחצר. **אם בנה קומה נוספת** לביתו, לא יפתח פתח נוסף מהעליה לתוך החצר של השותפים.

אלא אם רוצה מחלק את ביתו בחלק הפנימי, והיציאה והכניסה כמו שהיה מקודם, היינו דרך ביתו. **ומבאר הנמ'** שכאן אין ריבוי אנשים שעוברים, כיון שאמר ר"ה שחילק את ביתו הקיים, ועליה הכוונה שעשה כעין יציע, שלא הרחיב את הדירה אלא חילק את הקיים, ואין ריבוי אנשים.

מבאר הנמ', שלא יפתח חלון לחצר השותפין יש בו חידוש יותר על חצר חברו, שהרי בין כך בחצר השותפים לא משתמש בדברים של צניעות מחמת המשתמשים הרבים, **בכ"ז אסור** לפתוח חלון כיון שאומר השותף, מעתה אף בביתי אצטרך להסתתר מפניך.

אדם פתח חלון לחצר השותפין, בא **לרבי ישמעאל ברבי יוסי**, ואמר לו שיש לו חזקה. כאשר בא לפני **רבי חיא**, אמר לו יגעת לפתוח, עתה תסתום. **אמר רב נחמן**, לגבי סתימת חלון יש חזקה מיד, כיון שאדם לא שותק ששותפים לו את החלון.